

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav estetiky a dějin umění

Martin Bican, Vývoj kultu sv. Víta v českých zemích a jeho ohlas v uměleckých památkách jižních Čech, Bakalářská práce 2014

Martin Bican si za téma bakalářské práce vybral kult jednoho z méně uctívaných českých patronů – sv. Víta a zejména pak ohlasy světcova uctívání v oblastech jižních Čech. Téma je záslužné – nebylo nikdy takto zpracováno.

V úvodní části práci shrnuje základní literaturu týkající se světcova kultu a pramenů ke svatovítským památkám v jižních Čechách, dále světcovu legendu, jeho kult, šíření kultu, centra uctívání sv. Víta, mezi něž se brzy zařadila i Praha, kdy byla již od doby knížete Václava uložena světcova relikvie. Dále Martin Bican stručně shrnuje ikonografii sv. Víta a to jak ve ztvárnění solitérní světcovy postavy, tak i v cyklických zobrazeních.

Odrasovým můstkem pro podrobnější zpracování jihočeských památek je solidně podaný přehled svatých míst svatovítského kultu v Čechách, kde samozřejmě stojí na prvním místě pražská katedrála sv. Víta, která byla nepochybně centrem, z něhož se světcův kult šířil i dále do Čech. Důležité je i zjištění, že zakládání svatovítských kostelů a kaplí není jen středověkou záležitostí, ale dochází k němu i v době mladší, a totiž v době katolické protireformace v 17. století.

Jádrem práce jsou pak svatovítské památky jihočeské, kde Martin Bican zaznamenal celkem devět svatyní nejrůznějšího charakteru – od farních kostelů významných jihočeských měst a po drobné venkovské stavby. Bican zpracoval jednotlivé svatovítské lokality tak, aby bylo jasné, kdy vznikly, kdo byl jejich zakladatel (pokud je známo), podal popis architektury a zejména výtvarných svatovítských památek. Nápadné je, že rozvoj svatovítského kultu je v jižních Čechách úzce spojen s rodem Rožmberků, kteří pravděpodobně vnímali sv. Víta jako patrona zakladatele rodu Vítkovců, Vítka Prčice. Dalším důvodem uctívání sv. Víta v rožmberském okruhu je pravděpodobně snaha připodobnit se pražskému centru, kterou v rovině kultovní vidíme například i v zavedení podobné formy zbožnosti jako bylo v Praze vystavování relikvií. Obdobné ceremonie se konaly ve druhé polovině 14. a na počátku 15. století v Českém Krumlově.

Bican shromáždil pozoruhodný materiál a pokusil se jej také interpretovat právě v hledání spojení svatovítského kultu s Rožmberky, ale jeho závěry jsou sice zajímavé a také značně

pravděpodobné. Pro jejich verifikaci by však bylo potřebná hlubší analýza materiálu a podloženější formulování bezesporu zajímavé hypotézy. Práce se tedy v závěru ukazuje jako zčásti nedotažená. Přesto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ocenit známkou velmi dobře.

Michal Šroněk

10. 6. 2014

